

4

Nebukadnessars dom

17 - 23 oktober 2004

Nyckeltext
DAN 4:34

Nu vill jag, Nebukadnessar, prisa, upphöja och förhärliga himlens konung, ty allt han gör är rätt och rättvist, och de högmodiga har han makt att kväva.

Huvudteman

Vilket grundläggande problem hade egentligen kung Nebukadnessar? Vilka paralleller finns det mellan kapitel 2 och kapitel 4 i Daniels bok? Vad kan vi lära oss om Guds tålmod med syndare? Avlägsnar Gud alltid sådant som skiljer oss från honom? Nämn några kännetecken på verklig omvändelse.

Gud varnar, men tvingar inte

Harry var vaktmästare vid ett hotell en mil norr om den rykande toppen på vulkanen Mount St Helen i nordvästra USA. Skogvaktare och grannar hade varnat Harry för att vulkanen snart skulle få ett utbrott. Varningar sändes från högtalare i polisbilar och helikoptrar och de blinkade på skyltar vid varje vägkorsning. I radio och på teve vädjade man till sina åhörare om att fly. Harry brydde sig inte om dem. Han flinade i en teveintervju och sa: "Ingen känner det här berget bättre än Harry och det vågar inte explodera över honom." Klockan 08.31 den 18 maj 1980 exploderade vulkanen och jämnade allt på ett 390 km² stort område med marken inklusive Harry, hans stuga och hans katter. Harry blev varnad, men inte tvingad.

Kungligt vittnesbörd

En stolt man blir ödmjuk

I bibeltexten här ovanför finns kung Nebukadnessars starka vittnesbörd. Han är en monark som styr världen, men här ödmjucar han sig inför universums kung och bekräftar sitt beroende av honom "den Högste (som) råder över människors riken" och "ger dem åt vem han vill". Dan 4:25. Under sin långa regering (604–562 f Kr) har han lärt sig att hebreernas Gud uppenbarar hemligheter och att han räddar sina trogna efterföljare, till och med från en brinnande ugn. Dan 2:28; 3:27, 28. Ändå fortsätter han att vara stolt och oberoende. Gud avsätter honom därför från tronen och förödmjucar honom ända ner i stoftet. När han hämtat sig från sin sjukdom överlåter han sig helt åt Gud. "Den en gång så stolte monarken blir ett ödmjukt Guds barn." Ellen White, *Prophets and Kings*, s 521.

Läs kungens ord i Dan 3:33 noga. Han talar om Guds rike som ett evigt rike. Jämför det med vad som händer i kapitel 3 och med Daniels tolkning av drömmen i Dan 2:44. Vad tycks kungen äntligen ha förstått om människans lönlösa försök att vara odödlig utan Gud?

Striden fortsätter

Redan från början av den stora striden, när Satan först försöker vara Gud, och fram till "laglöshetens människa" och den sista krisen som handlar om tillbedjan, har människorna på ett eller annat sätt velat vara Gud. Samma tendens finns hos Nebukadnessar. Jes 14:12–14; 2 Thess 2:3, 4; Upp 14:9–11.

Gå tillbaka genom det vi läst om Nebukadnessar hittills. Hur har han försökt göra sig till Gud eller åtminstone spelat Guds roll?

För eftertanke

Man behöver inte vara en stolt och mäktig kung för att hamna i en fälla där man försöker göra sig till Gud. Hur kan vem som helst, rik eller fattig, svag eller stark, frestas att spela Gud? Varför är det enda botemedlet mot den farliga andliga fällan enbart att böja sig inför korset?

Nebukadnessars andra dröm

Det stora trädet syns överallt

Nebukadnessars andra dröm handlar inte om någon staty utan om ett träd som är så högt att det ser ut att nå till himlen och det syns till världens ände. Den enorma storleken och de vida grenarna visar hur viktigt det är. "Ett träd som symbol är inget främmande för Nebukadnessar. Den grekiske historikern Herodotos (480–ca 420 f Kr) berättar om Nebukadnessars svåger Astyages som också drömmer om ett träd som symboliserar hans makt i världen. Nebukadnessar själv jämför Babylon med ett stort träd som skyddar världen." Citerat av J Doukhan i *Secrets of Daniel*, 2000, s 63. I Daniel 4 symboliseras Nebukadnessars rike av ett träd mitt på jorden och det understryker hur viktigt det är. Babylon ligger ungefär i mitten av den då kända världen. Dan 4:17.

Vad handlar drömmen om? Vad sker i drömmen? Vad säger drömmen själv om sitt syfte? Dan 4:7–15.

En helig väktare kommer

Dan 4:10. Gud har alltid varit en helig väktare som visar omsorg om sitt folk". 2 Krön 16:9. Nebukadnessar inser att väktaren "liknar den person som de tre hebreerna hade med sig i den brinnande ugnen". Ellen White, *Review and Herald*, den 1 februari 1881.

Trädet huggs ner

Stubben och kedjan syftar på att Nebukadnessar ska bestå trots sin förödmjukelse. Han upprättas som kung, när han senare lär känna Gud. Under hans sjuka period kan man ha bundit honom. Det finns en mesopotamisk sed att ha kedjor på träd, men om det var för att hindra dem från att spricka eller något annat är ovisst. Rester av ett träd med kedjor har grävts fram vid ingången till solguden Shamash tempel i Khorsabad i det nuvarande Irak.

För eftertanke

Vad tror du att orden till kungen i Dan 4:14 betyder? Varför behöver "de som lever" känna till det? Vilken tröst får du av att veta det? Vilka svåra frågor för den vetenskapen med sig?

Daniels råd

Jämför Daniel 2 och Daniel 4:1–6. Hur liknar de varandra?

Gud påverkar kungen

Berättelserna har mycket gemensamt, men det finns några viktiga skillnader. En av de tydligaste är att i Daniel 4 hotar kungen ingen med döden. Även om han är långt ifrån andlig, kanske vi ser något av Guds helgelseprocess i honom. Han vill inte längre döda dem som inte tillfredsställer alla hans nycker.

Hur påverkar drömmen Daniel? Varför vill han inte tala? Dan 4:16.

Kungen behöver lära sig

Daniel är oroad på grund av den allvarliga situationen. Hur berättar man för en kung att han kommer att vara psykiskt sjuk i sju år? Han måste säga sanningen, oavsett följderna. Det råder Daniel slutligen ger, visar att kungen ändå kan undvika den hotande domen. Gud vill att kungen ska lära sig en läxa av sin dröm eller av den erfarenhet den förutsäger. När han har lärt sig den ska han återfå riket.

Vad är det Gud vill att kungen ska förstå? Dan 4:22. Varför vill Gud att han ska veta det?

Kungen vägrar

Gud är herre och det har han försökt lära Nebukadnessar redan från början. Daniel säger till honom att det är Gud som har gett honom riket, men Nebukadnessar reser en staty i rent guld för att visa att han inte är beroende av Gud. Han vägrar att acceptera Guds överhet. Nu får han en ny möjlighet att lära sig. Återigen misslyckas han.

För eftertanke

Någon får stora förmåner, men struntar i dem. Gud har rört vid någon på sitt förunderliga sätt men möter ändå trots. Men han ger inte upp. Dan 4:24. Vad visar det om vår Gud? 2 Mos 34:6; 2 Pet 3:9, 15.

Kungen förnedras

Kungen njuter

Ett år efter drömmen går Nebukadnessar på taket till sitt palats och ser de praktfulla templen och trädgårdarna, den berömda processionsgatan där den magnifika Ishtarporten ligger och han fylls av stolthet för den vackra staden är nästan helt hans verk.

Varför straffar Gud Nebukadnessar när han utropar: "Detta är det stora Babylon, som jag själv har byggt." Han har ju faktiskt byggt stora delar av staden. Dan 4:27.

En mäktig stad

"Babylon var över 5 km². De inre och yttre murarna var över 2 mil långa. Den dubbla fästningsmuren var över 30 meter bred ... En kilformad platta från Nebukadnessars tid räknar upp 53 tempel åt viktiga gudar, 955 mindre helgedomar och 384 altaren". *SDA Bible Commentary*, band 4, s 795, 797.

Mitt i Babylon låg det kända tempeltornet Etemenanki som var tillägnat guden Marduk och som var 27 m² vid basen och över 90 meter högt. Den babyloniske prästen Berossos har skrivit om Nebukadnessars rykte som byggmästare. Se Josefos, *Against Apion*, 1.19.

Så snart kungen yttrar sina skrytsamma ord "Detta är det stora Babylon, som jag själv har byggt" faller domen och han blir psykiskt sjuk. Vad vet vi om hans sjukdom?

Kungen blir sjuk

Nebukadnessar lider troligen av en psykisk sjukdom som kännetecknas av att människan tror att hon är ett djur. I en babylonisk kilskrift står det att kungen ger motstridiga order, vägrar att lyssna till råd, han visar ingen kärlek, han bryr sig inte om sin familj och han utför inte längre sina plikter som statsöverhuvud.

För eftertanke

Det Nebukadnessar skryter om är just det han förlorar. Jämför det med berättelsen om den rike ynglingen i Matt 19:16–23. Vad är skillnaden på Guds sätt att behandla de två personerna?

Nebukadnessars omvändelse

Det är ovanligt att kungar vänder om till Gud, men det är inte okänt. Kung Agbar i Edessa i Mesopotamien (ungefär samtida med Jesus) sägs ha blivit kristen när han hört budskapet om Jesus.

Varlka är de viktiga poängen i Nebukadnessars "predikan" när Gud har gett honom tronen tillbaka? Dan 4:31–34.

Kungen lär sig något nytt

Kungen får sitt förstånd tillbaka när han tar emot Gud. "Den en gång så stolte monarken har blivit ett ödmjukt Guds barn. Den tyranniske, övermodige regenten blir en barmhärtig kung ... När han tillrättavisas av kungars Kung och herrars Herre, lär Nebukadnessar sig äntligen det som alla regenter behöver lära sig, nämligen att verklig storhet består av verklig godhet." Ellen White, *Prophets and Kings*, s 521.

Hur visar Nebukadnessars lovsång att han upplevt verklig omvändelse? Dan 4:31–34.

Äkta omvändelse

Det finns flera tecken på att omvändelsen är äkta.

1. Hans önskan att offentligt ge Gud äran på bekostnad av sin egen förödmjukelse visar att den en gång stolte monarken inte längre tror sig vara jordens störste kung.
2. I kapitel 3 trotsar han judarnas Gud, nu tar han emot honom som himlens Gud som håller kungens öde i sin hand.
3. Hans själviskhet och självförhärligande ger vika för Guds härlighet.

Verklig ånger och sorg över synden visar att en förändring av tankar, egenskaper, övertygelser och engagemang leder till att man offentligt vänder sig bort från synden och till tjänst för Gud.

För eftertanke

Lägg märke till att kungen gör sig helt beroende av Gud. Varför är en sådan inställning avgörande för den som vill tjäna Gud? Hur hjälper Jesus död på korset oss att förstå det?

Studiehjälp

”Daniel prisade ofta Guds namn inför kung Nebukadnessar som till slut vände om och lärde sig att hylla och lovprisa och ära himlens kung.” Ellen White i *The SDA Bible Commentary*, band 4, s 1170.

”Guds domar över människor kan förhindras av ånger och omvändelse. Jes 38:1, 2, 5; Jer 18:7–01; Jon 3:1–10. Därför uttalar Gud den förestående domen över Nebukadnessar, men ger honom ett helt år att ångra sig på och på så sätt förhindrar han den hotande katastrofen. Men kungen ändrar inte sitt levnadssätt och därmed drar han domen över sig ... Gud varnar människor och länder i förväg om deras kommande dom. Han sänder ett budskap till världen i dag och varnar om att den snabbt närmar sig slutet. Få kanske lyssnar på sådana varningar, men eftersom människorna fått tillräcklig varning, står de utan ursäkt på katastrofens dag.” *The SDA Bible Commentary*, band 4, s 792.

Samtalsfrågor

1. **I människornas ögon var Nebukadnessar en av de största kungarna i antiken, men vad är verklig storhet inför Gud?**
2. **Omvändelse är den helige Andes verk i människans hjärta. Vad kan vi göra för att hjälpa någon som är övertygad om att de ska böja sig för Guds ande?**
3. **Såväl i kapitel fyra som i de föregående kapitlen framhålls Guds överhöghet. Varför är det så viktigt att förstå? Hur kan sabbatsdagen hjälpa oss att förstå det?**

Sammanfattning

Nebukadnessars upplevelser visar hur sann texten i Ords 29:23 är. ”Högmod leder till förödmjukelse, men den ödmjuka vinner ära.” Ändå visar hans offentliga bekännelse och hans önskan att ge Gud äran att han upplevt verklig omvändelse.